

NODE 2020

Næringsklynge
i verdensklasse

Innholdsfortegnelse

Forord	3
Del 1: NODE i dag	4
Næringsklyngen NODE	4
Fakta om NODE (2009).....	4
Noen viktige resultater fra klyngesamarbeidet	4
Vårt målbilde 2020	4
Del 2: NODE om 3 år	5
Hva vi skal oppnå	5
NODEs satsningsområder.....	5
Del 3: NODE om 10 år	7
Hva vi skal oppnå	7
NODEs satsningsområder.....	7
Del 4: Roller	9
Del 5: Prosjekter og nettverk.....	10

Forord

I 2009 fikk Sørlandet sitt NCE. Styringskomiteens vedtak fra november 2005 om at målet var å bli et Norwegian Centres of Expertise var oppnådd. Klyngen skal nå kapitalisere på den strategiske beredskapen som er bygget opp gjennom de fire årene som ARENA-prosjekt. Utfordringen er hvordan partene vil utnytte NCE statusen. Derfor ble det besluttet å gjennomføre et prosjekt i 2010 hvor oppgaven var å utarbeide et felles dokument for 10 års perioden.

Bedriftene, det offentlige og akademia ble invitert til tre to dagers samlinger. Alle for å bidra til hvordan de ønsket å bidra til visjonen om at klyngen skal forbli verdensledende også i fremtiden.

Deltagerne gjorde tidlig i prosessen en vesentlig beslutning. Beslutningen var at klyngen, i tillegg til å fremstå som en volumbasert klynge, skal bygge en identitet rundt å være en kompetansebasert klynge. I dette ligger en stor pedagogisk utfordring for alle partnerne.

En annen beslutning som er tatt, er at NODE om 10 år skal være et Sørlandsk NCE med avdelinger ute i verden der bedriftene har sine store aktiviteter. Hovedutfordringene vi da har gitt oss er hvor vi skal være på kort og lang sikt – om 3 år og 10 år.

- Vil bedriftene klare de store teknologiske kvantesprangene som må til for å forbli verdensledende?
- Vil akademia regionalt klare å leve opp til bedriftenes visjon og bli den foretrukne akademiske samarbeidspartner?
- Vil det offentlige klare de utfordringene som ligger i å være et kompetent vertskap for en av landets to regionale kunnskapsregioner?

I 2005 var det 1 800 ansatte. Hvis målene som er beskrevet om en økning til 10 000 ansatte i 2020 nås, er dette en ambisjon få andre, om noen, har gjennomført. Det sier noe om det potensialet og den modningen som klyngeinitiativet har utløst til nå.

Det dokumentet som her foreligger er det første Fremtidsprogrammet som er utarbeidet for noen NCE. Det er lagt ned et betydelig arbeid fra partene. Et arbeid vi håper vil bidra til å legge ambisjonen på partnerne på et så høyt nivå at klyngens visjon om å forbli verdensledende vil etterleves.

Kristiansand 22.11.2010
Kjell O. Johannessen
Prosjektleder

Del 1: NODE i dag

Næringsklyngen NODE

NODE (Norwegian Offshore & Drilling Engineering) er en næringsklynge for den sørlandske olje- og gassindustrien. Prosjektet fikk NCE-status 01.01.2010.

NODE skal bidra til at olje- og gassnæringen på Sørlandet forblir verdensledende uansett konkurranse

Visjonen handler om:

- Å bidra til at bedriftene forblir verdensledende innenfor olje og gass
- Å bidra til at bedriftene blir verdensledende i nye nisjer

Fakta om NODE (2009)

- 49 bedrifter i klyngen
- 6 250 ansatte i bedriftene
- Bedriftene omsatte for 40 MRD NOK
- Omsetningen utgjør ca. 1/3 av norsk eksport av høyteknologisk utstyr til olje- og gassindustrien
- Global markedsleder innen Boresystemer, Bølgekompensering og Laste-, losse- og forankringssystemer

Noen viktige resultater fra klyngesamarbeidet

- Rivalisering snudd til fruktbart samarbeid og sunn konkurranse
- Næringen formaliserte klyngeprosjektet NODE
- Bidratt til økt regional samhandling
- Tatt en regional og nasjonal posisjon
- Synliggjort Sørlandet som en energi- og teknologiregion

Vårt målbilde 2020

NODE skal forbli en verdensledende energi- og teknologiklynge, samtidig som den tar ledende posisjoner innenfor nye nisjer i nye markeder.

Vi har valgt å gruppere våre aktiviteter, prosjekter og fora innenfor 3 områder for de neste 10 år.

1. Teknologi og kompetanse i verdensklasse
2. En miljørobust klynge
3. Den menneskelig og finansielle kapitalen

Del 2: NODE om 3 år

Hva vi skal oppnå

NODE skal arbeide videre for å styrke Sørlandets posisjon som en ledende energi- og teknologiregion globalt. I et 3-årsperspektiv skal NODE ha et spesielt fokus på å styrke og videreutvikle kompetansen i klyngen.

NODE skal forbli en verdensledende klynge innenfor olje og gass, og ser de første nye ordre innenfor nye nisjer i nye markeder.

NODEs satsningsområder

Teknologi og kompetanse i verdensklasse:

Styrke den regionale samhandlingen og spesielt styrke akademia i regionen og samarbeidet med internasjonale universiteter og de beste innovasjonsmiljøer globalt :

- Videreutvikle satsningen på mekatronikk
- Etablere satsning på robotteknikk/IT
- Videreutvikle satsning på logistikk/SCM
- Etablere satsning på internasjonal ledelse
- Videreutvikle samspill med UIA på mekatronikk og andre relevante fagområder
- Kartlegge og inngå samarbeidsavtaler med de beste, relevante universitetene internasjonalt
- Kartlegge og inngå samarbeidsavtaler med de beste, relevante innovasjonsmiljøer internasjonalt
- NODE har iverksatt 3 store FoU/innovasjonsprosjekter som bedriftene definerer som viktig for klyngens posisjon i et globalt marked
- Styrke samhandlingen mellom bedriftene i klyngen for å utløse ny teknologi
- NODE skal bygge opp en database på tilgjengelige FoU-programmer globalt

En miljørobust klynge:

- Gjennomføre NODE Miljø Footprint for å bli i stand til å beregne miljøfotavtrykket på våre leveranser
- Etablere samarbeid med et verdensledende utenlandsk universitet i prosjektet
- Bruke NODE Miljø Footprint til å bygge miljøkompetanse i bedriftene
- Starte ett eller flere miljøprosjekter som har som mål å få frem kommersielle produkter
- Bidra til at det opprettes et nytt masterstudium i Miljøteknikk ved UiA

Den menneskelige og finansielle kapitalen i sentrum:

Klyngens kompetanse:

- Videreutvikle satsningen etter- og videreutdanning blant de ansatte i klyngen
- Bidra til rekruttering i klyngen
- Videreutvikle EVU som strategisk verktøy i klyngen
- NODE skal etablere en dynamisk planprosess i klyngen for å kunne svare på utfordringer i markedet

Videreutvikle og integrere samhandlingen mellom bedriftene:

- Utnytte potensialet som ligger i de etablerte nettverkene
- Legge til rette for å utnytte innovasjonskapasiteten i SMB-ene
- Sikre at bedriftenes behov styrer aktivitetene i NODE
- Legge til rette for å tiltrekke finansiell kapital til regionen

NODE og det offentlige:

- Samhandling med rådmannsgruppen og videreutvikling av ordførergruppen
- Etablere et beredskapsråd for ekstraordinære omstendigheter for enkeltbedrifter eller grupperinger i klyngen

Profilering, omdømmebygging og politisk påvirkning:

- Videreføre posisjonen av kunnskapsklyngen regionalt, nasjonalt og internasjonalt
- Etablere kommunikasjonskanaler mot ansatte i NODE-bedriftene
- Arbeide mot nasjonale myndigheter på de rammebetingelser som er viktige for bedriftene og klyngen

Del 3: NODE om 10 år

Hva vi skal oppnå

NODE skal forbli en verdensledende energi- og teknologiklynge, samtidig som den tar ledende posisjoner innenfor nye nisjer i nye markeder.

Hvor er NODE i 2020

Klyngen skal vokse til i størrelsesorden 100 bedrifter, med basis i knoppskyting, organisk vekst og oppkjøp. Det er et mål at ytterligere 3-5 internasjonale konserner har etablert seg i regionen. Det forventes at minst 10 av bedriftene skal være nyetableringer etter 2010 og at antall ansatte i klyngen øker fra 6 250 i 2010 til 10 000 i 2020.

NODEs satsningsområder

Teknologi og kompetanse i verdensklasse:

- Regionen har fått et teknologilaboratorium som løfter bedriftenes utvikling og som tiltrekker kompetanse globalt
- Klyngen og bedriftene i klyngen skal utvikle en kultur for å kjøre store FoU/innovasjonsprosjekter med de beste miljøene i verden
- Sørlandet skal i samarbeid med UiA ha inntatt en posisjon som en verdensledende region innen mekatronikk
- NODE skal etablere en SFI innen mekatronikk
- NODE skal med sitt integrerte samarbeid med de beste universitetene og innovasjonsmiljøene globalt bidra til at klyngen og enkelte av bedriftene forblir verdensledende
- Samhandlingen i NODE skal utvikle vinnerteam som i sine nisjer inntar verdensledende posisjoner
- Regionen Sørlandet skal ha et globalt omdømme som en kunnskaps- og innovasjonsregion
- Via arbeid i FoU-prosjekter skal klyngens bedrifter ta i bruk teknologiske kvantesprang, utvikle nye generasjoner produkter og kommersialisere disse

En miljørobust klynge:

- Klyngen har tatt posisjon som ledende på utvikling av miljørobuste produkter
- Arbeidet via NODE Miljø Footprint skal bidra til at klyngens bedrifter og hele det norske olje- og gassmiljøet øker sin globale konkurransekraft

Den menneskelige og finansiell kapital i sentrum:

- NODE skal være et knutepunkt for kompetent kapital og risikokapital

NODE 2020

- Summen av de i denne plan foreslåtte prosjekter og aktiviteter vil ha som resultat å bygge bedriftenes menneskelig kapital og Sørlandet som en global kunnskapsregion
- Sørlandets Kunnskapspark skal utvikles til å bli en innovasjonshub for EYDE og NODE

Del 4: Roller

Bedriftene

- Delta i NODEs nettverk
- Initiere og gjennomføre NODE-prosjekter
- Dele kunnskap med bedrifter i klyngen

Akademia

- Tilføre kunnskap til klyngen
- Være pådriver for FoU-aktivitet i klyngen
- Bidra til relasjonsbygging mot FoU- og innovasjonsmiljøer nasjonalt og internasjonalt

Det offentlige

- Bidra til å skape omdømme av Sørlandet som en energi- og teknologiregion
- Skape et utdanningssystem som møter bedriftenes behov
- Utvikle Sørlandet til et attraktivt sted å bo

Virkemiddelapparatet

- Utvikle målrettede FoU- og innovasjonsprogrammer for å ta ut potensialet i klyngesamarbeidet
- Koble nasjonale og internasjonale finansieringssystemer for å utløse FoU-aktivitet i klyngen
- Være døråpner i nye internasjonale markeder

NODE-sekretariatet

- Pådriver for kompetansebygging og FoU i klyngen
- Pådriver for innovasjon og kommersialisering av kunnskapen i klyngen
- Utvikle samhandlingsevnen i klyngen og profilere klyngen nasjonalt og internasjonalt

Del 5: Prosjekter og nettverk

Etablerte nettverk

NODE/EYDE Woman

Felles møteplass for kvinner i NODE- og EYDE-bedriftene

NODE HMS-forum

Møteplass for HMS-ansvarlige i NODE-bedriftene

NODE HR-forum

Møteplass for HR-ansvarlige i NODE-bedriftene

NODE Junior

Møteplass for unge ledertalenter i NODE-bedriftene

NODE Logistikk & innkjøp

Møteplass for ansvarlige innen forsyningsledelse hos NODE-bedriftene

NODE Offentlig

Møteplass for toppledere fra det offentlige i region og NODE-bedriftene

NODE Topplederforum

Møteplass for toppledere i NODE-bedriftene

NODE SMB

Møteplass for ledere av små og mellomstore bedrifter i NODE

NODE UiA-forum

Møteplass for toppledere i UiA og NODE-bedriftene

NODE Økonomi- og finansforum

Møteplass for økonomi- og finansansvarlig i NODE-bedriftene

Pågående prosjekter

Brasil Bedriftsnettverk

Bedriftsnettverk for å posisjonere NODE-bedriftene mot det brasilianske olje- og gassmarkedet

Leverandørhjulet

Bidra til bruk av leverandørhjulet (The Procurement Wheel, versjon 2) som innkjøpsverktøy i NODE-bedriftene

NODE ART

FoU-prosjekt for å løse korrosjonsproblemene på store hydrauliske sylindere

NODE Global Watch

Kartleggingsprosjekt av NODEs teknologi- og markedsområder for operativ bruk i klyngen

NODE Kompetansesenter

Prosjekt for å videreutvikle kompetansen i NODE-bedriftene

NODE Miljø Footprint

Utviklingsprosjekt for å utarbeide en metode for å beregne et produkts totale miljøavtrykk

NODE Mekatronikk

Program for å gjøre Sørlandet til en verdensledende region innen mekatronikk

Forslag til nye prosjekter

NODE Teknologilab, Miljølab

Prosjekt for å etablere teknologilaboratorium/ anlegg for uttesting av komponenter og utstyr

Fremtidens kommunikasjonsløsninger for olje, gass og vind

Prosjekt for å utvikle et totalkonsept for kommunikasjon i offshorevirksomhet

NODE Tilstandskontroll

Prosjekt for å etablere en prediktiv vedlikeholdsmodell for olje- og gassindustrien

Offshore vind - marine operasjoner

Prosjekt for å synliggjøre Sørlandet som en totalleverandør av utstyr og tjenester innen marine operasjoner for offshore vind-prosjekter

Økt utvinning fra modne felt

Prosjekt for å identifisere NODE-bedriftens nisjer i utvinning av mer olje og gass fra modne felt

NODE Miljø

Prosjekt for å gjøre bedriftene miljørobust og for å legge grunnlaget for å utvikle miljøteknologi i NODE-bedriftene

NODE Kompetanseutvikling

Prosjekt for å skape et strategisk, langsiktig og forpliktende samarbeid mellom akademia regionalt, nasjonalt og internasjonalt og NODE-bedriftene

Fra idé til business for SMB

Prosjekt for å styrke innovasjonsarbeidet i NODEs små og mellomstore bedrifter